

Er gaat niks boven echt geld

www.ftm.nl

september 28ste, 2008

De Nederlandsche Bank (DNB) gaat weer eens lopen zeulen met de nationale goudvoorraad. Twee jaar geleden haalde ze 120 ton goud terug uit New York. Dat was daar ooit heengebracht om het uit handen van vijandige mogendheden te houden, maar de Amerikanen waren blijkbaar ook niet meer te vertrouwen en dus belandde de lading in november 2014 weer in Amsterdam. En nu moet de hele handel ineens naar Soesterberg, want daar zou de beveiliging beter kunnen worden geregeld.

Dat is ongetwijfeld waar, maar verder is het compleet zinloos, dat verplaatsen en aanhouden van de goudvoorraden. Anders dan in de dagen van de gouden standaard kunt u uw biljetten namelijk niet bij DNB omruilen tegen een vaste hoeveelheid goud. Nu liggen om symbolische redenen al die broodjes in donkere kelders uiterst improductief te wezen, terwijl de dagwaarde ervan verbleekt bij die van onze overige publieke en private bezittingen. Het beste wat je ermee kunt doen is verkopen. Over dat verhuizen van goudvoorraden had ik al eens eerder geschreven. Deze keer deed Mathijs Bouman dat in *Het Financieele Dagblad*.

Monetaire messias

Zijn column was voer voor diverse Twitter-discussies. Als je stelt dat goud een overbodig relikwie is uit het verleden, dan leidt dat tot heftige emoties bij mensen die menen dat een monetair stelsel niet houdbaar is als het niet gebaseerd is op goud. Ongedekt 'fiat-geld' is voor hen de hel op aarde. Dat kun je natuurlijk vinden, maar die visie maakt het des te onbegrijpelijk dat velen van hen wel vertrouwen stellen in de bitcoin. Als er ooit een 'munt' is geweest zonder enige dekking van wie of wat dan ook, dan is het wel deze digitale munt. Het is het ultieme en meest extreme voorbeeld van 'vertrouwensgeld' ooit. Maar als je daar op Twitter een opmerking over maakt, dan zijn de reacties zo mogelijk nog heviger dan die van de goudliefhebbers.

"Als er ooit een 'munt' is geweest zonder enige dekking van wie of wat dan ook, dan is het wel de bitcoin"

De bitcoin community is een fanatieke club. In de praktijk blijkt echter dat bitcoin-propagandisten de digitale munt veel minder gebruiken als betaalmiddel dan als speculatie-object of een manier om vermogen veilig te stellen tegen de onvermijdelijke

‘reset’: het moment waarop de huidige financiële wereldorde in elkaar dondert en de mythische bitcoin-uitvinder Satoshi Nakamoto als een monetaire messias op de aarde terugkeert.

Een ander belangrijk voordeel dat genoemd wordt, is de anonimiteit van een betaling met bitcoins. Weliswaar zal de blockchain-technologie waarmee transacties worden verwerkt, ongetwijfeld op allerlei andere plekken en manieren gebruikt kunnen gaan worden, maar de ‘munt’ zelf is en blijft niet meer dan digitale lucht.

Reële waardecreatie

Goed, terug naar die dekking. Is dat belangrijk? Ja, maar je hoeft geld niet te dekken met dood goud. Dat kan beter. In principe kan alles als geld gebruikt worden. Wat geld is, berust namelijk op een afspraak, een sociale conventie. Iets als een bitcoin kan dus, maar het is ook handig en verstandig om die afspraak bindend en verplichtend op te leggen, en dat centraal te doen. Zo kunnen we erop vertrouwen dat wat we als geld gebruiken, altijd geaccepteerd zal worden als betaalmiddel. Daar ontbreekt het bij de bitcoin echter nog volledig aan. Er is geen enkele garantie dat iemand volgend jaar mijn bitcoins nog wil hebben. Door de overheid uitgegeven bankbiljetten zijn weliswaar niet meer gedekt door goud, maar acceptatie ervan kan wel wettelijk worden afgedwongen. Dat geeft vertrouwen en stabiliteit. De dekking is de garantie dat het geld ook inderdaad als betaalmiddel wordt geaccepteerd, en dat wordt bepaald door het vertrouwen in de economie van het land in kwestie.

Wat geld is, berust op een afspraak

Een zeer groot deel van de geldhoeveelheid bestaat tegenwoordig uit de tegoeden van burgers en bedrijven bij de banken. De dekking daarvan bestaat uit de bancaire activa, zoals de kredieten die de bank heeft verstrekt. Ons girale geld is gedekt door de belofte van al die kredietnemers dat ze hun lening zullen terugbetalen door productief te zijn en blijven. De dekking van ons geld komt dus uiteindelijk neer op de huidige en toekomstige waardecreatie in de vorm van productie van reële goederen en diensten. Zeker, dat is abstracter dan wat goud in kluizen, maar het is wel veel waardevoller. Om over bits & bytes in cyberspace nog maar te zwijgen.

Ewoud Jansen is op twitter te volgen via @ewoudjansen

